

Хроника

Chronicles

Саветовање „Други и ми сами: култура као агенс друштвених промена“

Универзитет уметности, Београд, 8. мај 2019. године

Саветовање о могућностима и донетима уметничког и стваралачког рада са мигрантима у Србији одржано је 8. маја 2019. године у Свечаној сали Ректората Универзитета уметности у Београду. На саветовању су представљени резултати истраживачког пројекта „Други и ми сами“, који је спровео Универзитет Источног Лондона, у партнерству са Факултетом драмских уметности, Универзитетом уметности и невладином организацијом „Група 484“, уз подршку Британске агенције за развој. Др Маја Кораћ, редовна професорка Универзитета Источног Лондона и др Милена Драгићевић Шешић, директорка Института за позориште, филм, радио и телевизију и редовна професорка Факултета драмских уметности, руководиле су истраживачким пројектом и модерирале овај скуп.

Истраживачи на пројекту „Други и ми сами“ били су студенти академских докторских студија са студијских програма „Менаџмент културе и медија“ и „Теорија драмских уметности, медија и културе“ у оквиру Факултета драмских уметности у Београду, као и студенти интердисциплинарних докторских академских студија „Теорија уметности и медија“ Универзитета уметности у Београду. Докторанди су на скупу представили своје интерпретације уметничких пројеката и радионица, које је „Група 484“ спроводила у центрима за азил у Боговађи, Бањи Ковиљачи и Сјеници. Значај уметничких пракси у раду са тражиоцима азила испитиван је на основу разговора са уметницима и сарадницима „Групе 484“, али и анализе материјала насталих на уметничким радионицама и изложбама.

Уводну реч одржали су др Маја Кораћ, др Милена Драгићевић Шешић и Синиша Воларевић, програмски координатор „Групе 484“. Скуп је био подељен на четири блока, у оквиру којих су докторанди представили своја истраживања: „Уметничке праксе, партиципација и утицаји“, „Наративи сећања и архивирања стварности: документаризам и ангажман“, „Праксе које (не) мењају друштво“ и „Род, образовање и вршњачке групе – подршка у очувању идентитета у миграцији“. У првом блоку, Соња Јанков презентовала је своје истраживање о уметничкој пракси као средству комуникације. Јелена Кнежевић и Нинослав Спасић говорили су о донетима позоришне уметности и драмских радионица, са фокусом на рад „Дах театра“, позоришне трупе која користи иновативне и

динамичне методе ангажоване уметности и повремено организује радионице са мигрантима у сарадњи са „Групом 484“.

У другом блоку, Марија Велинов говорила је о улози фотографије у формирању доминантних наратива и о важности ангажоване фотографије у деконструкцији доминантних наратива о Другом. На примеру изложбе „Заједнички именилац“, показано је како се партиципативни уметнички приступ користи у раду са мигрантима. Такође, представљена је публикација „Моја последња ноћ у кампу Шарија“ коју је фотограф Лука Кнежевић Стрика израдио у сарадњи са Зиреком Мисто Каидијем, тражиоцем азила из Ирака и припадником јазидске верске мањине. Ива Лековић истраживала је изложбени наратив „Групе 484“ и категоризовала га у постколонијални наратив, који служи деконструкцији оријенталистичких и европоцентричних представа о Другом. Трећи блок био је посвећен музејским и градским културним политикама. Маријана Цветковић анализирала је изложбу „Граница је затворена“, коју је „Група 484“ 2015. године организовала у Музеју афричке уметности у Београду, уз напомену да та изложба представља усамљен пример у домаћим музејским политикама.

У четвртном блоку, Ивана Вранеш анализирала је уметничке радионице за децу у центру за азил Боговађа. Истраживање Барбаре Симовић било је посвећено укључивању деце миграната у образовни систем Србије и подршци коју том процесу пружа „Група 484“. Татјана Николић је представила своје истраживање о раду са женама избеглицама. Креативне радионице „Софра арт“, у оквиру којих жене изражавају свој културни идентитет помоћу текстила, показале су се посебно успешнима, а осмислиле су их и спровеле Снежана Скоко и Ивана Богићевић Леко. Закључну реч одржали су доц. др Нина Михаљинац и Милан Ђорђевић, докторанд са Факултета драмских уметности.

Саветовању су присуствовали представници институција и музеја, новинари, уметници, активисти, практичари, едукатори, истраживачи и студенти. Општи закључци скупа били су да је потребно да људе који потичу из других култура посматрамо као равноправне, да би требало да тежимо деконструкцији есенцијалистичких представа о Другом, као и да уметнички приступи нуде могућност партиципативног и хоризонталног, наспрот вертикалног приступа. Скуп „Други и ми сами: култура као агенс друштвених промена“ представља пример сарадње научника, практичара, уметника и других актера, у циљу стварања нових приступа питању миграција.

Теодора Јовановић